

НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

DOI : 10.33274/2079-4819-2023-79-2-44-51

JEL : F01, F20, F42

УДК 339.9

Бочарова Ю. Г.,
д-р екон. наук,
професор

Донецький національний університет економіки і
торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: bocharova@donnuet.edu.ua

Іщенко О. В.

Інститут економіки промисловості НАН України,
м. Київ, Україна,
e-mail: ischenko80@gmail.com

Лижник Ю. Б.,
старший викладач

Донецький національний університет економіки і
торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: lyzhnyk_ub@donnuet.edu.ua

Блохіна Н. С.,
магістрант

e-mail: blokhina@donnuet.edu.ua

ВКЛЮЧЕНІСТЬ УКРАЇНИ У ПРОЦЕСИ ГЛОБАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

UDC 339.9

Bocharova Yu. G.,
Doctor of Economic Sciences,
Professor
Ishchenko O. V.

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk National
University of Economics and Trade, Kryvyi Rih,
Ukraine, e-mail: bocharova@donnuet.edu.ua
Institute of Industrial Economics, National Academy
of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine,
e-mail: ischenko80@gmail.com

Lyzhnyk Yu. B.,
Senior Lecturer

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk National
University of Economics and Trade, Kryvyi Rih,
Ukraine,
e-mail: lyzhnyk_ub@donnuet.edu.ua

Blokhina N. S.,
Student

e-mail: blokhina@donnuet.edu.ua

INVOLVEMENT OF UKRAINE IN THE PROCESSES OF GLOBAL INTERACTION

Мета. Аналіз рівня включеності України у процеси глобальної взаємодії у 2017-2021 рр.

Методи. У процесі дослідження використано такі методи та прийоми пізнання: теоретичне узагальнення і порівняння, аналіз і синтез, індукція та дедукція, табличний та графічний методи.

Результати. Установлено, що на сучасному етапі розвитку основним мегатрендом є глобалізація. Визначено, що одним із найбільш репрезентативних та авторитетних показників глобалізації в цілому, включеності країн у процеси глобальної взаємодії зокрема, є KOF Globalisation Index, що починаючи із 2002 року систематично розраховується та оприлюднюється Швейцарським економічним інститутом при Федеральній вищій технічній школі Цюріха. Ідентифіковано, що KOF Globalisation Index деталізується за рахунок показників економічної (торгівельної та фінансової глобалізації), соціальної (міжособистісної глобалізації, інформаційної глобалізації, культурної глобалізації) та політичної глобалізації, кожен із яких наводиться у трьох вимірах: усереднене значення, значення de facto (фактичний рівень

© Бочарова Ю. Г., Іщенко О. В., Лижник Ю. Б., Блохіна Н. С.

глобалізації – реальний рівень глобальної взаємодії) та *de jure* (політика та інші фактори, що сприяють розвитку глобалізації); варіюється у межах 0-100, де 0 – мінімальне значення, 100 – максимальне. Обґрунтовано, що у 2017-2021 рр. Україна була країною, що активно включена в процеси глобальної взаємодії, що знаходило відображення як у динаміці фактичної участі країни у процесах міжнародного співробітництва, так і в подальшій розбудові інститутів, інституцій та інших складових пулу детермінантів розвитку міжнародного співробітництва країн. Визначено, що протягом періоду, що аналізується, Україна досягла найбільших успіхів у сфері політичної та соціальної глобалізації. Обґрунтовано, що в сфері економічної глобалізації України найактивніше залучена до процесів глобальної торговельної взаємодії, в сфері соціальної глобалізації – інформаційної взаємодії. Визначено, що в більшості сфер рівень глобалізації України *de jure* є вищим за аналогічний показник *de facto* (виключення – сфера економічної глобалізації, де спостерігається протилежна ситуація – рівень економічної глобалізації України *de facto* вище за аналогічний показник *de jure*).

Ключові слова: глобалізація, економічна глобалізація, соціальна глобалізація, політична глобалізація, Україна.

Постановка проблеми. Одним із феноменів та процесів, що сьогодні призводить до перманентної трансформації світу та світогосподарської системи, визначає її архітектуру, детермінує особливості зміни моделей взаємодії та розвитку всіх без виключення країн, їх секторів економіки та суб'єктів господарювання, створює як нові можливості, так і нові виклики та загрози як для окремих особистостей, так і людства в цілому, є глобалізація.

Беручи до уваги все зазначене вище, на сучасному етапі розвитку аналіз рівня включеності України у процеси глобальної взаємодії є важливим як науковим, так і практичним завданням, становить значний інтерес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Починаючи з 80-х рр. XX століття термін «глобалізація» активно використовуються в наукових колах. Так, якщо у 1980 році базою Scopus [1] було проіндексовано лише 4 роботи, у яких зустрічався термін «глобалізація», то у 1990 році – 73 роботи, 2000 році – 1742 роботи, 2010 році – 5179 робіт, 2020 році – 6468 робіт.

Станом на кінець 2023 року у базі Scopus [1] міститься 117475 документів, у яких міститься термін «глобалізація». При цьому слід зазначити, що зазначений термін широко використовується в усіх предметних областях, починаючи від суспільних наук, закінчуючи стоматологією та неврологією. Найактивніше цей термін використовується в соціальних науках (65732 документи) та публікаціях в межах предметних областей «Бізнес, менеджмент та облік» (21587 документів),

«Мистецтво та гуманітарні науки» (20445 документів).

Суттєвий внесок у розвиток теорії глобалізації та різних аспектів її прояву в різних предметних областях зробили такі зарубіжні та українські вчені, як: Тейлор П. (Taylor P.J.), Деруддер Б. (Derudder B.), Сассен С. (Sassen S.), Лабонте Р. (Labonté R.), Лінгард Б. (Lingard B.), Тернер Б. (Turner B.S.), Шахбаз М. (Shahbaz M.), Лі К. (Lee K.), Марґінсон С. (Marginson S.), Адебайо Т. (Adebayo T.S.), Альтман С. (Altman S.), Головня О., Горник В., Кузьменко О., Борзенко О., Білорус О., Довгаль О., Євмешкіна О., Клименко О., Пахомов Ю., Лук'яненко Д., Мацейко Ю., Мокій А., Новицький В., Плотніков О., Ревякін Г. тощо.

Глобалізація як мегатренд сучасності привертає увагу не лише численних українських та зарубіжних вчених, але й цілих інституцій. Так, феномен глобалізації, його ефекти та вплив на різні сфери життєдіяльності людства знаходиться в фокусі уваги таких інституцій, як: McKinsey Global Institute [2], Всесвітній економічний форум [3], ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) [4], Світовий банк [5], Швейцарський економічний інститут при Федеральній вищій технічній школі Цюриха [6], компанія DHL [7] тощо.

Незважаючи на суттєвий внесок як окремих дослідників, так і інституцій у розвиток теорії глобалізації, дослідження її ефектів та специфічних проявів в різних сферах життєдіяльності, питання включеності України у процеси глобальної взаємодії досліджено

фрагментарно, потребує подальшого дослідження та актуалізації.

Мета статті. Мета статті полягає у аналізі рівня включеності України у процеси глобальної взаємодії у 2017-2021 рр.

Виклад основного матеріалу дослідження. Контент-аналіз джерел [1-11] дозволяє стверджувати, що сьогодні одним із найбільш репрезентативних та авторитетних показників глобалізації в цілому, включеності більше, ніж 190 країн у процеси глобальної взаємодії зокрема, є KOF Globalisation Index, що починаючи із 2002 року систематично розраховується та оприлюднюється Швейцарським економічним інститутом при Федеральній вищій технічній школі Цюриха.

Зазначена інституція систематично надає інформацію як про загальний рівень глобалізації, так і про особливості перебігу цього процесу в економічній, політичній та соціальній сферах, при цьому:

інформація про рівень економічної глобалізації деталізується за рахунок даних про рівень торговельної та фінансової глобалізації; інформація про рівень соціальної глобалізації – міжособистісної глобалізації, інформаційної глобалізації, культурної глобалізації;

інформація надається у трьох вимірах: усереднене значення, значення *de facto* (фактичний рівень глобалізації – реальний рівень глобальної взаємодії) та *de jure* (політика та інші фактори, що сприяють розвитку глобалізації).

Показники рівня глобалізації, незалежно від різновиду, варіюються в межах від 0 до 100, де 0 – найнижчий рівень включеності в процеси глобальної взаємодії, найнижчий рівень глобалізації; 100 – найвищий рівень включеності в процеси глобальної взаємодії, найвищий рівень глобалізації.

Як свідчить проведений аналіз, у 2017-2021 рр. оцінка України за індексом загальної глобалізації стабільно перевищувала 70, параметри *де-юре* та *де-факто* глобалізації не характеризувалися суттєвими відмінностями, що свідчить про те, що Україна у 2017-2021 рр. не тільки розбудовувала інституційні основи розвитку міжнародної співпраці та реалізації зовнішньоекономічного потенціалу, а й активно використовувала можливості, що виникали. Станом на 2021 рік індекс загальної глобалізації України становив 73, зокрема *де-юре* – 74, *де-факто* – 73 (табл.1).

Таблиця 1

Включеність України у процеси глобальної взаємодії, значення інтегрального показник (складено та розраховано авторами на основі даних джерела [6])

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	Δ
Індекс загальної глобалізації	75	74	74	73	73	-2
De facto	77	76	74	73	73	-4
De jure	73	73	74	73	74	1
Різниця De facto та De jure	4	3	0	0	-1	-5

Δ - абсолютне відхилення 2017-2021 рр.

Незважаючи на нарощення зовнішньоторговельного обороту, зменшення негативного сальдо зовнішньої торгівлі, нарощення обсягів залучених в країну інвестицій, зменшення негативного значення чистої міжнародної інвестиційної позиції, показник економічної глобалізації (характеризує міждержавні потоки товарів, капіталу та послуг, а також інформацію та сприйняття, що

супроводжують ринковий обмін) України мав негативну динаміку. Так, протягом періоду, що аналізується, у межах KOF Globalisation Index спостерігалось погіршення оцінки рівня економічної глобалізації України на 4 пункти – значення інтегрального показника економічної глобалізації України у 2017 році – 66, у 2021 році – 62 (максимальне значення – 100) (табл 2).

Таблиця 2

**Показники економічної глобалізації України
(складено та розраховано авторами на основі даних джерела [6])**

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	Δ
Індекс економічної глобалізації	66	66	65	63	62	-4
De facto	80	79	76	72	72	-8
De jure	51	53	53	53	53	2
<i>Відхилення De facto та De jure</i>	29	26	23	19	19	-10
Індекс торговельної глобалізації	77	76	75	71	71	-6
De facto (обсяги торгівлі товарами та послугами, рівень диверсифікації торговельних партнерів)	80	78	75	68	68	-12
De jure (правила торгівлі, податки на торгівлю, торговельні тарифи, торговельні угоди)	73	75	75	75	75	2
<i>Відхилення De facto та De jure</i>	7	3	0	-7	-7	-14
Індекс фінансової глобалізації	55	55	54	54	53	-2
De facto (прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції, міжнародний борг, міжнародні резерви, міжнародні виплати доходів)	81	80	78	77	76	-5
De jure (інвестиційні обмеження, відкритість рахунку операцій з капіталом, міжнародні інвестиційні угоди)	30	31	31	31	31	1
<i>Відхилення De facto та De jure</i>	51	49	47	46	45	-6

Δ - абсолютне відхилення 2017-2021 рр.

Погіршення оцінок України за показником економічної глобалізації в межах КОГ Globalisation Index, як свідчить проведений аналіз, було пов'язано як із тим, що протягом періоду, що аналізується, Україна не змогла реалізувати цілу низку можливостей, що відкривалися перед нею в економічній сфері за рахунок розбудови підґрунтя, зокрема інституційного, задля активізації включення країни у глобальні економічні процеси (різниця параметрів де-юре та де-факто), так і тим, що у деяких випадках, реальна співпраця України у межах глобального економічного простору значно випереджала інституційні передумови. Так, у 2017-2021 рр. Україна втратила низку можливостей активніше залучитися до міжнародної торгівлі, про що свідчить динаміка показника торговельної глобалізації, погіршила свій показник включення у глобальні фінансові процеси. У цілому у 2017-2021 рр. показник економічної глобалізації України де-факто був вищим за аналогічний показник де-юре, аналогічна ситуація спостерігалася за такою складовою економічної глобалізації, як індекс фінансової глобалізації. Зворотна ситуація спостерігалася за показником торговельної інтеграції.

У середньому протягом 2017-2021 рр. показник економічної глобалізації України становив – 64,4, зокрема індекс торговельної глобалізації - 74, індекс фінансової глобалізації – 54,2. Таким чином, найбільші успіхи у напрямку розбудови глобальної економічної взаємодії України для неї були характерні у розвиток торговельних відносин, експансії на міжнародні ринки.

У 2017-2021 рр. середня оцінка України за рівнем соціальної глобалізації (відображає поширення ідей, інформації, образів і людей) становила 69,4, зокрема за рівнем міжсоціальної (міжособистої глобалізації) – 62,4, рівнем інформаційної глобалізації – 82, рівнем культурної глобалізації – 64. Таким чином, найбільш активно протягом періоду, що аналізується, Україна включалася у процеси глобальної інформаційної взаємодії. У цілому протягом досліджуваного періоду показник соціальної глобалізації України не змінився – залишався на рівні 70 пунктів, фактична глобалізація в зазначеній сфері була нижчою, ніж інституційна. Так, середній показник соціальної глобалізації України за 2017-2021 рр. де-юре – 75, де-факто – 63,8. При цьому слід зазначити, що по всіх сферах соціальної

глобалізації спостерігалася аналогічна тенденція, за виключенням показника інформаційної глобалізації, де показник де-юре глобалізації був нижчим за показник глобалізації де-факто.

Таким чином, станом на 2021 рік показник міжсоціальної глобалізації становив 59,

показник інформаційної глобалізації – 84, показник культурної глобалізації – 66. Індекс міжсоціальної глобалізації мав тенденцію до зменшення, індекси інформаційної глобалізації та культурної глобалізації – до збільшення (табл. 3).

Таблиця 3

Показники соціально глобалізації України
(складено та розраховано авторами на основі даних джерела [6])

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	Δ
Індекс соціальної глобалізації	70	69	70	68	70	0
De facto	65	65	64	62	63	-2
De jure	75	73	76	75	76	1
Відхилення De facto та De jure	-10	-8	-12	-13	-13	-3
Індекс міжособистісна глобалізації	65	65	63	60	59	-6
De facto (міжнародний голосовий трафік, трансферти, міжнародний туризм, іноземні студенти, міграція)	64	64	61	56	56	-8
De jure (передплата телефонних дзвінків, свобода відвідування, міжнародні аеропорти)	65	65	65	65	63	-2
Відхилення De facto та De jure	-1	-1	-4	-9	-7	-6
Індекс інформаційної глобалізації	80	81	82	83	84	4
De facto (використана пропускна здатність інтернету, міжнародні патенти, високотехнологічний експорт)	85	85	84	84	85	0
De jure (доступ до телебачення, доступ до інтернету, свобода преси)	76	77	79	81	82	6
Відхилення De facto та De jure	9	8	5	3	3	-6
Індекс культурної глобалізації	65	62	65	62	66	1
De facto (торгівля товарами культурного призначення (культурними цінностями), торгівля персональними послугами, міжнародні торгові марки, ресторани McDonald's, магазини IKEA)	46	46	47	47	48	2
De jure (гендерна рівність паритет, людський капітал, громадянські права та свободи)	83	79	83	78	83	0
Відхилення De facto та De jure	-37	-33	-36	-31	-35	2

Δ - абсолютне відхилення 2017-2021 рр.

У 2017-2021 рр. оцінка включення України у процеси глобальної політичної взаємодії (характеризує розвиток державної політики, міжнародної політичної співпраці) залишалася статичною – 88. Показник політичної глобалізації де-факто значно був менше за аналогічний показник де-юре (табл.4).

Таким чином, у 2017-2021 рр. Україна досягла найбільших успіхів у політичній глобалізації (рис.1).

Таблиця 4

Показники політичної глобалізації України
(складено та розраховано авторами на основі даних джерела [6])

Показники	Роки					
	2017	2018	2019	2020	2021	Δ
Індекс політичної глобалізації	88	88	88	88	88	0
De facto (посольства, миротворчі місії ООН, міжнародні неурядові організації)	83	83	83	83	83	0
De jure (міжнародні організації, міжнародні договори, різноманітність партнерів за договорами)	93	93	93	93	93	0
Відхилення De facto та De jure	-10	-10	-10	-10	-10	

Δ - абсолютне відхилення 2017-2021 рр.

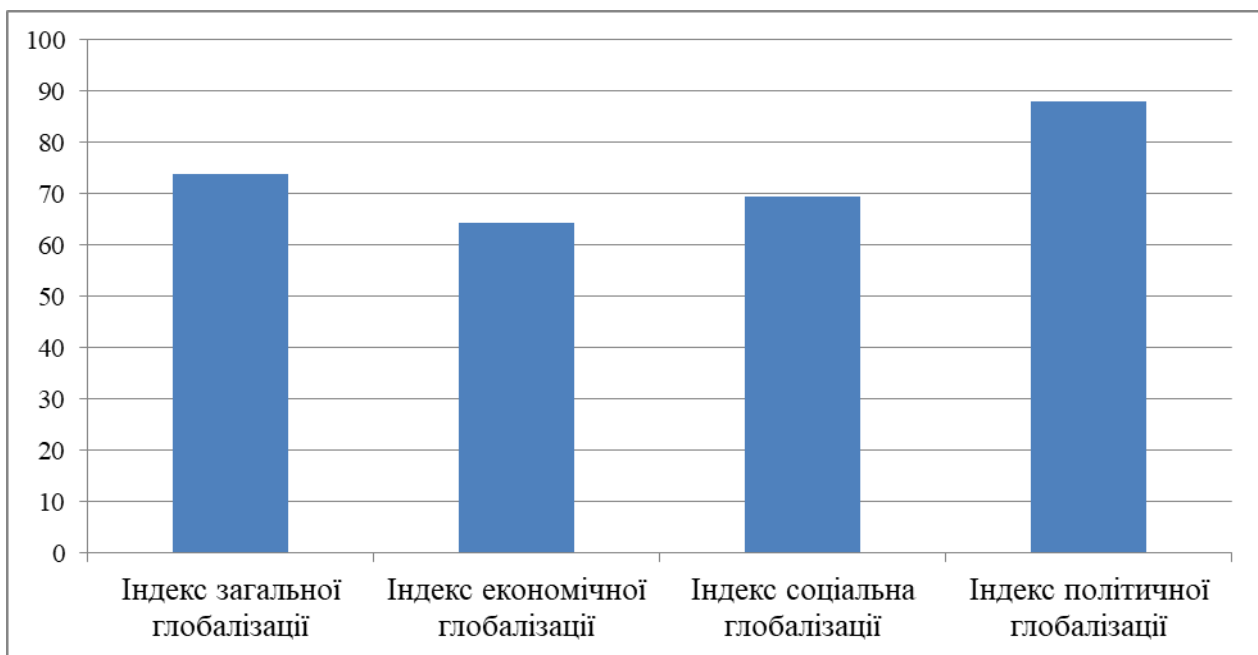

Рис. 1. Успіхи України у включенні у різні сфери глобалізації
(складено та розраховано авторами на основі даних джерела [6])

Висновки. Проведений аналіз рівня включеності України у процеси глобальної взаємодії у 2017-2021 рр. дозволяє зробити висновок, що протягом періоду, що аналізується:

1. Україна була країною, що активно включена в процеси глобальної взаємодії, що знаходило відображення як у динаміці фактичної участі країни у процесах міжнародного співробітництва, так і в подальшій розбудові інститутів, інституцій та інших складових пулу детермінантів розвитку міжнародного співробітництва країн.

2. Україна досягла найбільших успіхів у сфері політичної та соціальної глобалізації.

3. У сфері економічної глобалізації України найактивніше була залучена до процесів глобальної торговельної взаємодії, в сфері соціальної глобалізації – до інформаційної взаємодії.

4. У більшості сфер рівень глобалізації України de jure був вищим за аналогічний показник de facto (виключення – сфера економічної глобалізації, де спостерігається протилежна ситуація – рівень економічної глобалізації України de facto вище за аналогічний показник de jure).

Список літератури

1. Scopus. URL: <https://www.scopus.com>.
2. Горник В. Г., Євмешкіна О. Л., Клименко О. В. Вплив глобалізації на реалізацію державної політики забезпечення конкурентоспроможності економіки України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 33 (72) № 6 2022. С.68-73.
3. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ, 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniprocesy-u-svitoviy-economi.pdf>.
4. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 528 с.
5. Ревякін Г. В. Закономірності циклічного розвитку глобальної економічної системи : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 140 с.
6. The McKinsey Global Institute (MGI). Globalization In Transition: The Future Of Trade And Value Chains. URL: [https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/](https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/featured%20insights/innovation/globalization%20in%20transition%20the%20future%20of%20trade%20and%20value%20chains/mgi-globalization%20in%20transition-the-future-of-trade-and-value-chains-full-report.pdf)
7. World Economic Forum. Four Futures for Economic Globalization: Scenarios and Their Implications. URL: <https://www.weforum.org/publications/four-futures-for-economic-globalization-scenarios-and-their-implications/>.
8. OECD. Economic Policy Reforms 2023. Going for Growth. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/economics/economic-policy-reforms-2023_9953de23-en.
9. World Bank. Measuring Globalization When It Is Needed the Most A Long-Run Analysis. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099439005232322865/pdf/IDU02339027309ee804c64081b400624f4f01534.pdf>.
10. KOF Globalisation Index. URL: <https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html>.
11. DHL Global Connectedness Index. URL: <https://www.dhl.com/global-en/delivered/globalization/global-connectedness-index.html>.

References

1. Scopus. Available at: <https://www.scopus.com>.
2. Hornyk, V. H., Yevmieshkina, O. L., Klymenko, O. V. (2022). *Vplyv hlobalizatsii na realizatsiiu derzhavnoi polityky zabezpechennia konkurentospromozhnosti ekonomiky Ukrainy* [Influence of globalisation on the implementation of the state policy of ensuring the competitiveness of the Ukrainian economy]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia* [Scientific Notes of Vernadsky Kyiv Polytechnic National University. Series: Public management and administration], vol. 33 (72), no. 6, pp. 68-73.
3. Borzenko, O. O. Ed. (2022). *Hlobalizatsiini protsesy u svitovii ekonomitsi: vyklyky ta mozhlyvosti dlia Ukrainy* [Globalization Processes in the World Economy: Challenges and Opportunities for Ukraine]: kolektyvna monohrafiia [a collective monograph]. Kyiv, State Institution "Institute of Economics and Forecasting of National Academy of Sciences of Ukraine Publ., 264 p. Available at: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniprocesy-u-svitoviyeeconomi.pdf>.
4. Dovhal, O. A. Ed. (2022). *Imperatyvy rozvytku mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn v umovakh hlobalnykh vyklykiv: kolektyvna monohrafiia* [Imperatives of the development of international economic relations in the context of global challenges: a collective monograph]. Kharkiv, V. N. Karazin KhNU Publ., 528 p.
5. Reviakin, H. V. (2020). *Zakonomirnosti tsyklichnoho rozvytku hlobalnoi ekonomichnoi systemy* [Regularities of the

cyclic development of the global economic system]: monohrafiia [a monograph]. Kharkiv, V. N. Karazin KhNU. 140 p.

6. The McKinsey Global Institute (MGI). Globalization In Transition: The Future Of Trade And Value Chains. Available at: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/featured%20insights/innovation/globalization%20in%20transition%20the%20future%20of%20trade%20and%20value%20chains/mgi-globalization%20in%20transition-the-future-of-trade-and-value-chains-full-report.pdf>.

7. World Economic Forum. Four Futures for Economic Globalization: Scenarios and Their Implications. Available at: <https://www.weforum.org/publications/four-futures-for-economic-globalization-scenarios-and-their-implications/>.

8. OECD. Economic Policy Reforms 2023. Going for Growth. Available at: https://www.oecd-ilibrary.org/economics/economic-policy-reforms-2023_9953de23-en.

9. World Bank. Measuring Globalization When It Is Needed the Most A Long-Run Analysis. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099439005232322865/pdf/IDU02339027309ee804c64081b400624f4f01534.pdf>.

10. KOF Globalisation Index. Available at: <https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html>.

11. DHL Global Connectedness Index. Available at: <https://www.dhl.com/global-en/delivered/globalization/global-connectedness-index.html>.

Objective. The objective of the article is the analysis of the level of involvement of Ukraine in the processes of global interaction in the period of 2017-2021.

Methods. The following cognitive methods and techniques are applied in the research process: theoretical generalisation and comparison, analysis and synthesis, induction and deduction, tabular and graphical methods.

Results. It is established that globalization is the main mega trend at the current stage of development. It is determined that one of the most representative and authoritative indicators of globalization in general, the inclusion of countries in the processes of global interaction in particular, is the KOF Globalisation Index, which, from 2002, is systematically calculated and published by the Swiss Institute of Economics at the Federal University of Technology in Zurich. It is identified that the KOF Globalisation Index is detailed by indicators of economic (trade and financial globalisation), social (interpersonal globalisation, information globalisation, cultural globalisation) and political globalisation, each of which is given in three dimensions: average value, de facto value (actual level of globalisation - the real level of global interaction) and de jure (politics and other factors contributing to the development of globalisation; varies within 0-100, where 0 is the minimum value, 100 is the maximum). It is substantiated that in 2017-2021 Ukraine is a country that is actively involved in the processes of global interaction, which is reflected both in the dynamics of the actual participation of the country in the processes of international cooperation, and in the further development of institutions, facilities and other components of the pool of determinants of the development of international cooperation of countries. It is established that in the analysed period Ukraine achieved the greatest success in the sphere of political and social globalisation. It is proved that in the sphere of economic globalisation Ukraine is most actively involved in the processes of global trade interaction, in the sphere of social globalisation - in information interaction. It is established that in most spheres the level of de jure globalisation of Ukraine is higher than the similar de facto indicator (the exception is the sphere of economic globalisation, where the opposite situation is observed - the level of economic globalisation of Ukraine is de facto higher than the de jure indicator).

Key words: globalization, economic globalization, social globalization, political globalization, Ukraine.

Надійшла до редакції: 05.12.2023